

Jak odróżnić skończoność od nieskończoności. Zasada szufladkowa Dirichleta i jej zastosowania

„Spotkania z matematyką”
Olsztyn, 16.05.2016

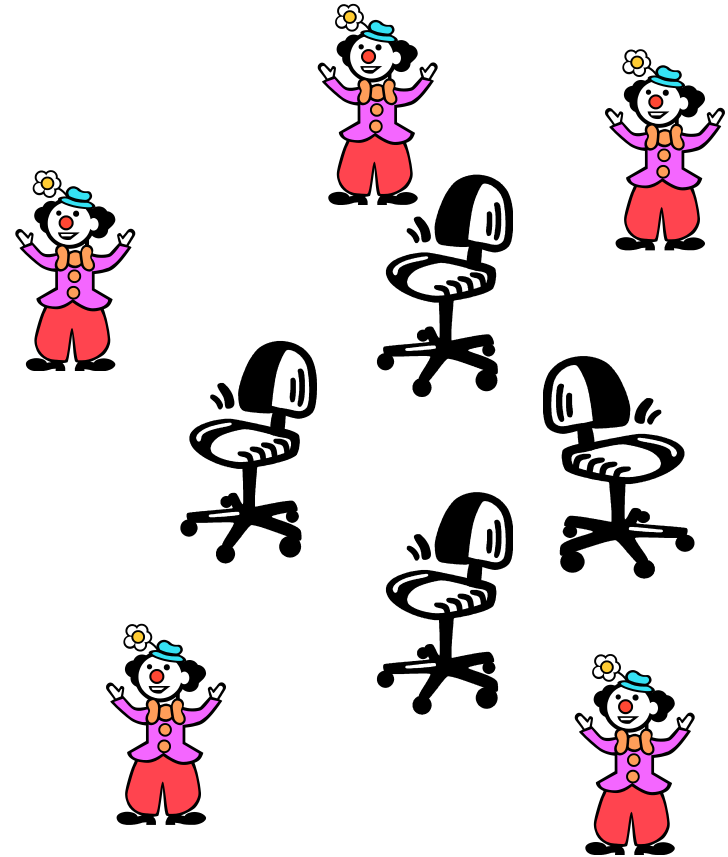
Bogdan Staruch

CHARAKTERYSTYKA ZBIORÓW SKOŃCZONYCH

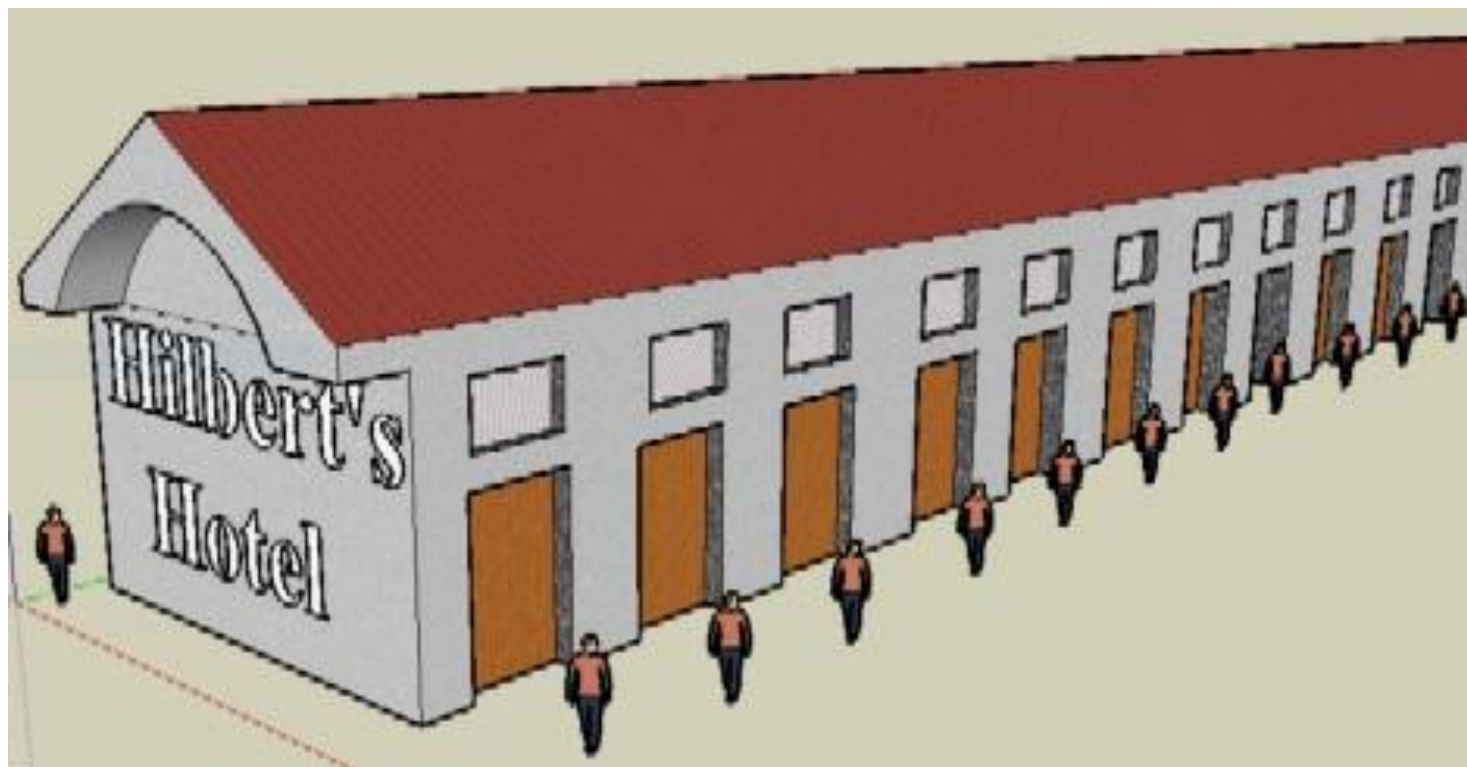
ZASADA

SZUFLADKOWA DIRICHLETA

Jeżeli $n+1$ przedmiotów
rozmieścimy w $n > 0$ szufladach
to przynajmniej w jednej
będzie więcej niż 1 przedmiot.

ZBIORY NIESKOŃCZONE
tu nie obowiązuje
ZASADA
SZUFLADKOWA DIRICHLETA

ZASADA SZUFLADKOWA DIRICHLETA (ang. Pigeonhole principle)

Jeśli rozmieścimy m przedmiotów w $n > 0$ szufladach i $m > n$, to w co najmniej jednej szufladzie będzie więcej niż jeden przedmiot.

Jeśli $m > n$, to nie istnieje funkcja różnowartościowa ze zbioru m -elementowego w zbiór n -elementowy.

TYPOWE ZADANIE

- *Na głowie człowieka jest od 100-150 tys. włosów. Liczba ludności Olsztyna to 175 482. Udowodnij, że wśród mieszkańców Olsztyna przynajmniej dwie osoby mają tyle samo włosów na głowie.*

ZASADA SZUFLADKOWA DIRICHLETA

uogólnienie

Jeśli rozmieścimy m przedmiotów w $n > 0$ szufladach i $m > k \cdot n$, to w co najmniej jednej szufladzie będzie więcej niż k przedmiotów.

TYPOWE ZADANIA

- *W pewnej klasie jest 32 uczniów. Udowodnij, że wśród nich jest przynajmniej pięciu takich, którzy urodzili się w tym samym dniu tygodnia.*
- *W pewnej klasie jest 25 uczniów. Udowodnij, że wśród nich jest przynajmniej trzech takich, którzy urodzili się w tym samym miesiącu.*

GEOMETRIA

- *W kwadracie 3×3 umieszczono 10 punktów. Udowodnij, że są wśród nich takie dwa punkty, których odległość jest mniejsza od 1,5.*

GEOMETRIA

- *W kwadracie jednostkowym wybrano 52 punktów. Udowodnij, że wśród nich są trzy, które należą do pewnego koła o promieniu mniejszym od $1/7$.*

GEOMETRIA

- *W wierzchołkach siedmiokąta foremnego ustawiono pionki czerwone i niebieskie- po jednym w każdym wierzchołku. Udowodnij, że są trzy wierzchołki z pionkami tego samego koloru tworzące trójkąt równoramienny.*

SUMY

- *Udowodnij, że wśród 10 liczb całkowitych jest kilka takich, że ich suma dzieli się przez 10.*

SUMY

- *Udowodnij, że wśród 5 liczb całkowitych dodatnich są 3 takie, że ich suma dzieli się przez 3.*

SUMY

- *Udowodnij, że w każdym dziesięcioelementowym zbiorze liczb dwucyfrowych istnieją dwa niepuste rozłączne podzbiory, dla których sumy elementów są równe.*

PODZIELNOŚĆ

- *Udowodnij, że wśród 51 liczb całkowitych dodatnich nie większych od 100 istnieją dwie liczby a , b takie, że a dzieli b .*

PODZIELNOŚĆ

- *Udowodnij, że istnieją co najmniej dwie potęgi liczby 2 takie, że ich różnica jest podzielna przez 1000.*

PODZIELNOŚĆ

- *Czy istnieją różne potęgi liczby 4, których trzy ostatnie cyfry są jednakowe?*